
STYRESAK 28/17 – ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

31. august 2017

Saksbehandler

VAM, adm.

Saksfremlegg

- To av husene i Bygaden ved Kristiansand museum har vært malt i sommeren. Det er også foretatt reparasjoner og byttet kledning der nødvendige. Det er brukt linoljemaling. Et lokalt firmaet som vi planlegger å bruke neste år også var leid inn til jobben for at de kunne bygge seg opp erfaring ved bruk av tradisjonsmaling. Alle tak er gjennomgått og småreparasjoner foretatt. Flere torvtak lekker. Fjerning av torvet på disse igangsettes på høsten. Det er også ryddet bak bygningene i Bygaden for å åpne opp å luften kledning. Museet har fått bistand i dette arbeidet fra en person på arbeidstilretteleggingstiltak.
- Anbudsrunder for kameraovervåking ved Kristiansand museum er gjennomført. Tre firmaer leverte tilbud og en er valgt. Kontraktsmøter skal holdes straks.
- DKS opplegg om rose-maling, *I dag kjem rose-maleren*, er gjennomført ved Kristiansand museum. Ca. 800 5 – 7 klassinger fikk oppleve museets rose-malte bygninger og prøve malingsteknikken selv. DKS opplegget Byen Vår igangsettes i uke 35.
- En bygningsvern-kafe med en demonstrasjon av tjerrebrenning er arrangert på Kristiansand museum. Sesongen ble åpnet den etterfølgende søndag med en lignende demonstrasjon. Det er også arrangert en bygningsvern-kafe i Flekkefjord om linoljemaling.
- Kristiansand museum holdt åpen ved Turist i Egen By arrangementet, 21. mai. I tillegg til kafeen hadde vi åpent tun på Setesdalstunet, der besøkende kunne vandre i bygningene under oppsyn av de ansatte. Over 300 besøkende var innom i løpet av dagen.

- Kristiansand museum har økte tilbudet om barneaktiviteter med to daglig runder om mating og stell av dyr i sommeren. Dyrehold er finansiert av prosjektmidler fra Gjensidigestiftelsen. Vi har også hatt ekstra fokus på tradisjonsmat og kosthold ved arrangementer og ved barneaktiviteter i sommeren. Dette er også finansiert ved midler fra Gjensidigestiftelsen.
- Teateromvisninger er ikke holdt på Kristiansand museum i år. Disse har tidligere vært veldig godt besøkte. Det er likevel en liten økning i besøkstall for juli, med en liten nedgang i august. Tilbakemeldinger fra sesongansatte er at flere besøkende enn ved tidligere år har tilbrakt mesteparten av dagen på museet.
- Den Store Familiedagen ble avviklet på Kristiansand museum 20. august. Arrangement var veldig vellykket ved over 1100 besøkende innom museet. Mesteparten av disse var her hele dagen. Dette er likevel en nedgang fra fjorårets rekord.
- Det er befart et rivningstruet hus i Kvadraturen for å vurdere om det kunne vær aktuelt å flytte det til Kristiansand museum. Huset var dessverre i for dårlig stand til å inngå diskusjoner med eierne. Vernemyndigheter er oppmerksom på museets ønske om fortetting av Bygaden på museet og vil varsle oss når aktuelle bygninger får rivningstillatelse.
- Det er bevilget to millioner kroner fra det revidert statsbudsjettet til istandsetting og vedlikehold av kanonen på Kristiansand kanonmuseum. Det er avtalt en befaring med Riksantikvaren om istandsetting og om plassering av det planlagte publikumsmottak på kanonmuseet, 24.08.
- Ammunisjonsjernbanen ved Kristiansand kanonmuseum har kjørt hele sommeren uten driftsproblemer. Billettsalget har ikke vært på høyde med åpningssesongen i fjor. Det planlegges en befaring på kanonmuseet på Hanstholm i Danmark som har opplevde besøksrekorder i år for å kunne høste av deres erfaringer.
- Kanondagen ble avviklet på Kristiansand kanonmuseum som sesongåpning 18. juni. Kanonen ble kjørt, det var foredrag, kjøring av ammunisjonsjernbanen for første gang denne sesongen og mye mer. Flere hundre mennesker var innom museet.
- Trapper ved inngangen ved Gimle Gård har vært malt. Grunnmuren er ferdig kalket og kalkmalt og arbeidet ved skifting av kledning og maling av Forpakterboligen er igangsatt.
- Gimle Gård har vært malt i sommeren, finansiert av Stiftelsen Gimle Gård. Resultatet er ikke helt tilfredsstillende. Saken følges opp med entreprenøren.
- Teateromvisninger har vært tilbudt på Gimle Gård igjen i år, to ganger daglig i seks dager i juli og august. Besøket de to midterste dager var litt labert, antagelig pga. en feil med

facebook-annonsering. Men de siste dagene var fullsatt etter at feilen var rettet og ekstra annonsering bestilt. Det er en nedgang i besøkstall for Gimle både i juli og august.

- Det ble holdt en konsert på Gimle Gård 6. august ved Solveig Bellmann Mathisen, Adam Gruchot og Terje Mathisen.
- Det var strandkrabbefest i Odderøya museumshavn søndag 4. juni. Boka "Strandkrabba" skrevet av André Vaaler, illustrert av Oscar Jansen og fakta/foto av Audun Rikardsen ble lansert, det var levende musikk og servering av strandkrabbesuppe fra Bølgen & Moi.
- Odderøya museumshavn har vært åpen hver dag i perioden 17. juni til 15. august, en noe kortere sesong enn i 2016. Besøkstallet har vært omtrent som forrige år.
- NRK Radio var innom museumshavna 10. juli med direktesendte innslag.
- Hestmanden/Norsk krigsseilermuseum: Se egen orienteringssak.

• Setesdalsbanen:

Bane:

- Det er utkjørt ca 50 m² med ballastgrus, fra Løyning til Beihølen dam
- Det skiftet ca. 200 sviller fra Grovane til Beihølen dam
- Det er sortert og frisket gjenger på skinnedeler
- Sprøyting er gjennomført

Materiell:

Lok 5:

- Hjulringer på fremre løpeboggi er skiftet
- nye smøreputer
- sveising av røykskap
- nye riststaver/ ristgaffel
- Det har vært en del mindre avvik på lok 5, som må utbedres før neste sesong. Lok 6 er derfor satt i drift for resten av sesongen.

Vogner:

- Cfo 737/ boggirevisjon
vindusremmer til driftsvognene er satt i bestilling/ mye defekter
- Vogn Co333:
- Vi er nå inne i siste milepælsperiode, og ferdigstilling forventes innen des. 2017

Bygninger:

Kullskur: Materialer har ankommet, klart for restaurering

Vognhall: Kaldt og varmt vann har kommet i nord

Strøm Løyning: Ok

Lokstall: Fasader er blåst rene for puss og maling

Driften:

- 3 store aktiviteter er gjennomført i sommer:
  - o Museumsdagen
  - o Sommertoget
  - o Stordriftsdag
- Salg er utført i restaurert løftekasse

- Trafikken ser ut til å ende med 27000-28000 enkeltbilletter, økning fra 23500 sist sesong.
- I mai gjennomførte Mandal museum DKS-opplegget "1:1" i samarbeid med arkitektfirmaet "Stiv kuling". Alle elever på 8., 9. og 10. trinn i Mandal kommune deltok i praktisk arbeid med gamle sammenføyningsteknikker og arkitekturhistorisk byvandring. Det praktiske arbeidet munna ut i en installasjon som ble vist fram for deltagere og andre besøkende etter at DKS-opplegget var ferdig.
- I juni tok Mandal museum tradisjon tro elever fra Vassmyra ungdomsskole i mot til spesialtilpasset opplegg om kystkultur i regionen.
- I juni åpna utstillinga "Glamour i småbyen – mote fra Mandal i 25 år" på Mandal museum. I denne blir historien til industribedriften Marnar Konfeksjonsfabrikk AS fortalt og over 80 kjoler og drakter fra tiårene etter krigen stilles ut. 200 personer var til stede under åpninga. I løpet av sommeren har over 2500 personer sett utstillinga, som har fått svært gode tilbakemeldinger.
- I juni åpna Mandal museum salgsutstilling med arbeider av "unge Mandalskunstnere" på Vigeland hus. Susanne Quist, Yvonne Hetlevik og Janne Christensen kommer alle tre fra Mandal, og de har alle kunstutdanninger. Utstillinga ble godt mottatt av de besøkende.
- I august ble Mandal museum brukt i innspilling av et TV-program som kommer på TV2 i oktober. Mer enn det har vi enn så lenge ikke lov til å si.
- Mandal museum har hatt en økning i enkeltbesøket i sommersesongen med 57 % i forhold til i 2016. Besøkstallet pr. 20. august 2017 har overskredet både det totale tallet for hele 2016 og for forrige toppår i 2014. Vi registrerer at utstillinga "Glamour i småbyen" har trukket mye lokalbefolkning til museet. Innslag i både Fædrelandsvennen, på NRK Sørlandet (radio og TV) og Dagsrevyen 21 ("Norge i dag") har også trukket folk fra andre deler av landet til utstillinga.
- Det skal istandsettes vinduer ved Mandal museum. Håndverkere er straks i gang med å demontere vindusrammer i 2. etasje i Andorsengårdens hovedbygning. Disse sendes til Turid og Alf Rune Vrålstad for istandsetting. Vindusflater vil bli sperret igjen på en måte som ivaretar krav til sikkerhet.
- Mandal museum samarbeider med Buen kulturhus om markering av årets Kulturminnedager. Tema er Kulturminner i samfunnets tjeneste. Vi fokuserer på byens industrihistorie og Marnar Konfeksjonsfabrikk som identitetsskapende for byen.

Onsdag 13. september blir det show på Buen med filmklipp og intervjuer, tablåer på scenen og modeller på catwalken. Billetter kjøpes på www.buenkulturhus.no. Dagen etter holder Mandal museum utstillinga "Glamour i småbyen – mote fra Mandal i 25 år" åpen fra kl. 17-19.

- Sjølingstad Uldvarefabrik søkte Riksantikvaren om istandsettingsmidler til spinneribygget. Dette fikk vi dessverre ikke tilsagn om, men etter et hyggelig møte i sommer, fikk vi gleden av ekstra midler. Riksantikvaren hadde midler til overs, og vi ble lovet 950 000 kroner til istandsetting. Under befaring, foreslo vi flere tiltak, og tilsagnet ble til slutt på 1,4 millioner. Dette vil bli brukt til vindu, dører, drenering på spinneribygget. I tillegg har vi medregnet nye sviller til rørgata og ekstra deler til kardeverket.
- Vi har også avsatt 200 000 kroner til istandsetting av uthuset til Våningen på Sjølingstad (se bilde). Her søkes det samtidig om 200 000 fra Stiftelsen UNI. Uthuset har vært i meget dårlig stand, og etter at muren bak raste ut, forskjøv treverket seg. Vi har satt opp midlertidige støtter slik at det ikke skal kollapse og forårsake skader på hovedhuset.

- Kardeverket på Sjølingstad er inne i en istandsettingsperiode, og har vært ute av drift i flere måneder. Dette forårsaker mindre garnproduksjon. Da vi satte opp budsjett over arbeid og deler, mente vi at vi hadde de delene som trengtes her på huset. Det viste seg å ikke stemme ved utpakking av beslagene. Noen var allerede brukt, og andre for korte. Vi bestilte nye deler for kr. 72 000,-. Disse vil vi dekke inn under ekstra bevilgningen fra Riksantikvaren. Det viste seg også at en stor, opprinnelig bevegelig del på kardeverket, var sveiset fast. Dette gjør at rengjøring ikke kan foregå på riktig vis. Reparasjon kommer på kr. 110 000,-,

dette vil vi søke Riksantikvaren om til neste år. Innleid hjelp til resten av istandsettingen kommer i oktober, da vil resten av beslag og justeringer komme på plass. Det har blitt utført en stor rengjøringsjobb her, og nå sviver det igjen. Planen er å spinne garn i neste uke.

- Sjølingstad har vært inne i en periode preget av sykemeldinger. Vi har fortsatt to personer sykemeldt og fortsetter med en vikar ut oktober i 50% stilling. Grunnet situasjonen, har det blitt omrokninger på personer i veveri og spinneri, slik at "vinninga ikke går opp i spinninga". Personalet er flinke til å hjelpe der det trengs når det trengs.
- Sommersesongen har vært god her på Sjølingstad. Vi har hatt en fin økning i besøkstallet, og har fått mange flotte tilbakemeldinger fra fornøyde gjester. Spesielt dreier det seg om serviceinnstilte og gode fortellere!
- DKS-opplegg med arkeolog for en dag i mai og tidlig juni på Nordberg fort.
- Museets dag for Lista museum på friluftstunet i Vanse den 18. juni.
- "Topptur" den 4. mai. 250 skoleelever deltok i ulike aktiviteter på Nordberg fort.
- Lista museum deltok med to stands på den store museumsdagen 11. juni.
- Åpning av kunstutstilling på Nordberg fort av Fintland, pages of an evolution 3. juni på Nordberg fort.
- Avdelingsleder på Lista museum har gjennomført lederkurs i regi av USUS. Kurs avsluttet 11. august.
- Rebusløp skattejakten oppgradert på Nordberg fort.
- Bob Dylan konsert med Tor Arve Barøy på Nordberg fort 11. august.
- Samlingsforvaltningsmøte med Tonje og Håkon på Nordberg fort i juni.
- Flere guidede bussgrupper gjennom sommeren på Nordberg fort.
- 20. august ble det avholdt redningsstasjonens dag på Østhassel redningsstasjon. I samarbeid med Eilert Sundts jubileumskomite.
- Naturlos-tur 30. juni og 13. august, henholdsvis til Varnes fyr og Meberg. Organisert og utført av Lista museum. Turene til Varnes fyr var en del av fyrfestivalen.
- Lista museum har gitt ut et særtrykk om Eilert Sundt i regi av Eilert Sundt-jubileet
- Waages hus i Farsund ble skrappt og malt av museumshåndverker på Lista museum.
- Slippen på Østhassel redningsstasjon i Lista museums eie har blitt utbedret.
- Mange elektriske utfordringer med "ikke bare greit"-utstillinga. Håndverker på Lista museum har utbedret flere av disse.

- Atter en sommersesong er over ved Flekkefjord museum. Evaluering av sommersesongen er ennå ikke foretatt. I år har ikke været vært på vår side. Omsetningen i Krambua har ikke vært helt som forventet, dette gjelder spesielt salg av is og kaffe som er veldig værrelatert. Det vi hører er at dette er et tilbud som begeistrer folk i Flekkefjord. Med de tilbakemeldingene vi har fått synes Krambua ennå å ha et uforløst potensiale og vi må nok bli enda mer pågående i å markedsføre Krambua overfor lokalbefolkningen. Vi skulle gjerne sett at ressursene tillot å ha utvidet åpningstiden for Krambua enkelte helger utover høsten.
- Besøkstallet har vært på det jevne, det kan se ut som det er en liten nedgang for sommersesongen sammenlignet med 2016.
- Flekkefjord kommune har satt i gang en prosess for videreutvikling av den del av byen hvor museet ligger. I dette mulighetsstudiet er det foreslått nytt inngangsparti for adgang til sjøbuene. Dette går diagonalt over plenen. Nå har det vært befaring med representant fra Fylkeskonservatoren og tiltaket er godkjent med visse forbehold. Flekkefjord kommune har varslet at tiltaket kan starte opp umiddelbart etter at sommersesongen er avsluttet.
- Tiltaket som gjelder Christoffer Beers hus i Flekkefjord er nå utført. Vinduer og gulv er nå malt. Stiftelsen Uni har gitt tilsagn om kr. 200 000 til dette prosjektet. I dette prosjektet ligger rehabilitering av hagegjerde og ytterdør.
- Det er satt ned en prosjektgruppe som skal arbeide med ny lokalhistorisk utstilling, som er forventet ferdig til 20. juni 2018. Prosjektbeskrivelse og utvidet søknad til Flekkefjord kommune og Flekkefjord Sparebank er planlagt ferdig innen 15/9-2017.
- Nå er forberedelsene til ny skolesesong med Solstrand i gang.
- Vest-Agder-museet deltok på Arendalsuka sammen med Museumsforbundet og de andre museene på Sørlandet. D/S Hestmanden var museenes store attraksjon og ble daglig besøkt av flere hundre gjester samt at skipet var arena for debatter og quiz i museenes regi. Fredag betjente VAM standen på Torvet. Vi fokuserte på museenes samfunnsrolle, formidlet gjennom fattigdomsprosjektet.
- Før sommeren hadde museets formidlere møte om revisjon av VAMs formidlingsplan og planer for felles formidlingstiltak i tiden framover. Arbeidet med planen vil fortsette i høst – med planlagt ferdigstilling 1. oktober.
- Ferdigstilling av utstillingene i D/S Hestmanden – Norsk krigsseilermuseum til åpningen 26. juni har vært et stort, felles løft i fagseksjonen i museet det siste halvåret. Det har vært en krevende oppgave teknisk og formidlingsmessig, men utstillingene ble ferdige, og skipet har

vært åpent for publikum hver dag i juli på Bredalsholmen. Samarbeidet med venneforeningen og ressurspersoner har vært uvurderlig.

- Så flyttet vi til Kristiansand, en utstilling med fotografier og tegninger av Erik Lorange – arkitekt og tidligere byplansjef i Kristiansand, åpnet i Rådhuskvartalet 16. august. Utstillingen er et samarbeid mellom Kristiansand kommune, Multiconsult og Vest-Agder-museet.
- Samlingsforvaltning og magasin: Det har blitt jobbet med maleriene på Gimle slik at alle malerier i malerisalen nå er ferdig registrert, samt de fleste malerier i 2. etasje. 51 av maleriene er tilgjengelig på Digitalt museum. Som en del av dette prosjektet er det også videre tilstandsvurdert alle maleriene, og et av maleriene er nå til konservering av vår registrator Magnhild som er utdannet malerikonserverator. Magnhild har i tillegg jobbet med et mindre prosjekt med registrering av bilder i ramme fra loftet på Kristiansand museum, dette er en del av et større prosjekt som består av over tid å tømme loftet i hovedbygningen på Kristiansand museum. I tillegg har Simon gjort en del tekniske konserveringsarbeider.
- Foto: Daglig drift av bildebasen med tilsvarende betjening av eksterne henvendelser samt arbeid med en ny fotoutstilling som nå vises ute på det nye torget i Kristiansand.
- Plastbåtsatsing: Klargjøring til regatta neste uke, da over 20 båter er påmeldt. Museets nystøpte båt er prøvekjørt og testet før regattaen. Den skal offisielt sjøsettes under regatta. Museet mottok ellers en 16' Selco fra 1970 og hjulpet flere privatpersonen med å få laget vindskjerm til sine klassiske båter.
- Industrihistorie:
  1. Arbeide med dokumentasjon av fylkets industrihistorie pågår hele tida. I juni var representanter fra museet på Høie Fabrikker for å se på muligheten for å ta inn gjenstander som kan dokumentere bedriftens produksjon gjennom årene.
  2. I Mandal har det i over ett år blitt gjort et større arbeid med å dokumentere historien til bedriften Marnar Konfeksjonsfabrikk. Arkivstudier, intervjuer og registrering av produkter fra fabrikk har blitt foretatt. Mandal museum åpna i sommer utstilling om bedriften og får jevnlig inn kjoler som avbildes og beskrives, for så å stille dem ut eller levere dem tilbake til eierne. Det er tatt inn én kjole i museets samling, men det kan være aktuelt å ta inn flere om muligheten kommer.
  3. På Sjølingstad Uldvarefabrik jobbes det med å dokumentere livet i arbeiderboligen Våningen. Det har blitt foretatt intervju med tidligere beboer bl.a.

I 2015 leverte ansatte i museet bakgrunnsstoff til journalist i magasinet Aftenposten Historie i forbindelse med en artikkel om Sjølingstad Uldvarefabrik. Denne kom i sommer, i Aftenposten Historie nr. 7, og forteller historien om fabrikken og overgangen til levende museum.

- Forskning/publikasjoner: Vi sender fortløpende ut bøker, for tiden først og fremst "Med en nål" og "Nøytralitetsvakt". "Med en nål" er den boken som absolutt selger best og som vil bli solgt ut etter hvert, til tross for rekordstort opplag (3000 stykk).
- Nye skriveuker foregår i fagseksjonen akkurat nå, og tre konservatorer som ennå ikke har NMF-godkjenning skriver nye artikler som skal fagfelleverderes.

Hestmanden:

- Etter intense uker og måneder i forkant av åpningen 26. juni – der de fleste i fagseksjonen har trådd til for i komme i mål – har vi fortløpende mottatt svært positive tilbakemeldinger. Utstillingen har blitt veldig godt mottatt, og samarbeidet med venneforeninger fungerer utmerket. Arendalsuka med opptil 800 besøkende om dagen (!) har vist at det vil være svært hensiktsmessig å få Hestmanden til Kristiansand sentrum i sommersesongene. Det er enn så lenge få som kommer ut til Bredalsholmen, samtidig som interessen for skipet blir større og større.
- I kjølevannet av prosjektet om fattigdom har vi sendt ut 348 årskort til våre eierkommuner som de deler ut til familier som sliter økonomisk. Tilbakemeldinger er mange og svært gode – kortene betyr mye for familier som ellers ikke kunne delta i museenes tilbud.
- I tillegg har vi delt ut nærmere 220 gratiskort til flyktninger (asylsøkere får gratis inngang ved å vise sine id-kort).

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Vest-Agder-museet IKS